

Partnerstvo odgojitelja i roditelja u odgoju i poticanju razvoja djece

---

Čirko, Ramona

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:627265>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

RAMONA ČIRKO

PARTNERSTVO ODGOJITELJA I RODITELJA U ODGOJU I POTICANJU
DJEČJEG RAZVOJA

Završni rad

Pula, 2015.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

RAMONA ČIRKO

PARTNERSTVO ODGOJITELJA I RODITELJA U ODGOJU I POTICANJU
DJEČJEG RAZVOJA

Završni rad

JMBAG: 0079046399, izvanredna studentica

Studijski smjer: Predškolski odgoj

Predmet: Opća pedagogija

Mentorica: prof. dr. sc. Nevenka Tatković

Komentorica: dr. sc. Marina Diković, viša asistentica

Pula, (studeni) 2015.

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Odgoj	2
3. Obitelj	3
3.1. Obiteljski zakon	4
4. Odgojni stilovi obitelji	6
4.1. Komunikacija u obitelji	6
5. Partnerstvo odgojitelja i roditelja u poticanju djetetova razvoja	7
6. Partnerstvo obitelji i predškolske ustanove u kurikulumu predškolskog odgoja	12
7. Osobine odgojitelja i djece	14
8. Roditeljska procjena dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema	18
8.1. Upute za korištenje roditeljske procjene dječjeg razvoja i razvojnih problema	18
9. Djeca kao partneri	20
10. Metodički dio	22
10.1. Metodička priprema 1	22
10.2. Metodička priprema 2	29
10.3. Metodička priprema 3	35
11. ZAKLJUČAK	41
12. SAŽETAK	42
SUMMARY	43
13. LITERATURA	44

1. Uvod

U ovom radu opisat ćemo ulogu partnerstva odgojitelja i roditelja u odgoju i poticanju dječjeg razvoja. Partnerstvo je skupina djece, roditelja i odgojitelja koji zajedno rade kako bi ostvarili zajednički cilj. Roditelji su prvi odgojitelji svoje djece. Obitelj je prva odgojno-obrazovna ustanova koja omogućuje ispunjenje djetetovih potreba za učenjem. Polaskom djeteta u vrtić započinje partnerstvo između odgojitelja, roditelja i djeteta. Dobrim partnerskim odnosima odgojitelja i roditelja ostvaruju se uvjeti za normalan dječji razvoj. Partnerstvo roditelja, odgojitelja i djeteta razvija se kroz razne oblike suradnje: roditeljske sastanke, kreativne radionice, otvorene dane u vrtiću, grupne razgovore, pismene informacije, obostrano informiranje, individualne informacije, informativne i tematske roditeljske sastanke, uključivanje roditelja u neposredan rad s djecom, ispitivanje stavova i mišljenja roditelja. Nadalje, možemo surađivati i kroz savjetovišta za roditelje, grupu podrške za roditelje s poremećajima u razvoju i kroz „izdavačku djelatnost“. Prije svega, kroz cijeli partnerski odnos moramo poštovati jedni druge. Komunikacijom i uključivanjem roditelja u proces djetetova učenja i razvoja potičemo razumijevanje zajedničke odgovornosti za dječji odgoj i obrazovanje.

Roditelji od odgojitelja dobivaju informacije o napretku i razvoju svog djeteta, upoznaju program vrtića i dobivaju informaciju kako kod kuće mogu poduprijeti djetetov rast i razvoj, a odgojitelj od roditelja dobiva informacije o djetetu i upoznaje obitelj.

Roditelji imaju važnu ulogu u odgoju djeteta, a odgojitelji posjeduju pedagoško-metodička znanja. Stoga je u partnerstvu između roditelja, odgojitelja i djeteta važno njihovo nadopunjavanje.

2. Odgoj

Odgoj je temeljna potreba čovjeka i društva koja se, između ostaloga, sastoji od iskustva starijih generacija. Njime se čovjek izgrađuje, upotpunjuje, dovršava i razvija svoje sposobnosti. To je težak, naporan i odgovoran posao. Odgoj je komunikacijski odnos ispunjen sadržajima kojima kod djeteta razvijamo pozitivna intelektualna svojstva, pozitivne crte karaktera i stvaramo odnos između roditelja i djeteta. Rezultat odgoja je obostrani utjecaj u kojem se ne mijenja samo odgojitelj, nego i dijete (Rosić 1998).

„Svakome je jasno da svojim rađanjem ljudsko biće (dijete) nije opremljeno za život i da nužno slijedi dug proces rasta, razvoja i formiranja do određenog stupnja zrelosti za autonomno i odgovorno djelovanje u društvu“ (Vujčić 2013: 16). Čovjek je društveno biće koje se mijenja u skladu s društvenim promjenama. Odgoj se odvija u obiteljskoj zajednici, i obiteljski odgoj je prvi i najstariji oblik odgoja. On je proces izgrađivanja svakog člana obitelji u fizičkom, moralnom, radnom, estetskom, intelektualnom, socijalnom i ekološkom pogledu. Obiteljska zajednica nema potrebne uvjete kojima bi samostalno mogla provoditi raznovrsne odgojne aktivnosti, no zbog toga ima na raspolaganju predškolske, školske, sveučilišne i druge institucije potrebne za realizaciju cilja odgoja u obitelji i društvu. Glavni pokretač odgoja je ljubav (Stevanović 2000).

3. Obitelj

Obitelj se obično zasniva brakom. Prema Rosiću (1998), obitelj je zajednica koju čine muž, žena i njihova djeca. No, današnju suvremenu obitelj mogu činiti i nevjenčani parovi, homoseksualni parovi, samohrani roditelji s rođenom ili usvojenom djecom. Obilježje suvremene obitelji je raznolikost koja je poremetila stabilnost obiteljske strukture, funkcije i vrijednosti. Raznolikost strukture obitelji promatra se kroz odnos roditelja i biološke ili usvojene djece, kroz bračni status roditelja (rastavljeni, ponovno oženjeni ili odvojeni), kroz jednoroditeljske i dvoroditeljske obitelji, kroz roditeljsku seksualnu orijentaciju (heteroseksualni i homoseksualni parovi). Prihvaćenost raznolikih obitelji ovisi o sredini u kojoj žive.

Danas se tradicionalna obitelj sve više zanemaruje. Parovi se često sukobljavaju, pa dolazi do raspada obitelji. Težnja za slobodom dovodi do toga da se članovi obitelji nalaze između zadovoljavanja vlastitih potreba, želja i interesa i obiteljskih zahtjeva, pa se zbog toga sve manje i manje mladih odluči za brak. Oni se sve više posvećuju karijeri, usavršavanju i obrazovanju. Danas je teško zadovoljiti zahtjeve suvremene obitelji (Maleš 2012: 13–15). „U suvremenom svijetu koji se odlikuje složenošću, raznolikošću i čestim promjenama roditeljstvo postaje jedna od najodgovornijih, a vjerojatno i najtežih uloga u životnom ciklusu obitelji“ (Maleš 1993: 589). Temeljna funkcija obitelji je odgojna funkcija. Njezina se važnost ističe u razvoju djetetove osobnosti. Obitelj je mjesto u kojem se čovjek izgrađuje u svojim najintimnijim osobinama, izgrađuje se ljudska osobnost, a temelji se na krvnom srodstvu povezanih osoba. Svaki pojedinac osjeća potrebu za obitelji jer se u njoj ostvaruju čovjekovi ciljevi. Toplina obiteljskog doma je ozračje sigurnosti koju čine obiteljski odnosi, pa su tako članovi obitelji čvrsto povezani emocijama i osjećajima pripadnosti jedni drugima. Komunikacija u obitelji je svakodnevna i u njoj dijete stječe sigurnost i povjerenje. Dijete u obiteljskom okruženju stječe prva znanja, iskustva, mišljenja, navike i ponašanja, postaje svjesno sebe. Ljubav je najvažnija i povezuje obitelj, pruža članovima obitelji sigurnost, zaštitu i razumijevanje. Zadaće obitelji su: a) biološke, u kojima se rađa novi život, b) odgojna – u kojoj djecu odgajaju njihovi roditelji i obitelj, pruža osjećaje koji su potrebni za djetetov razvoj, c) društveno-kulturna – dijete upoznaje život, razvija svijest o sebi i drugima, izgrađuje svoje stavove, upoznaje kulturu, tradiciju, jezik, d) gospodarska – čovjek se brine za vlastiti razvoj, radom stvara materijale koji su mu potrebni za život, e) religijska – određuje vjersku pripadnost, u njoj obitelj širi i njeguje svoju vjeru, f) domoljubna – naučiti djecu da

osjećaju ljubav prema svome domu i narodu. U ovoj se zadaći razvija osjećaj nacionalne pripadnosti, ponos i poštovanje (Rosić 1998).

Unatoč svemu, svaka obitelj je posebna i drugačija. Uspješnost obiteljskog života je u tome da potičemo u sebi dobrotu, marljivost, poštujemo sebe i druge, veselimo se tuđem dobru. Skladne odnose u obitelji karakterizira međusobna ljubav, u njima se razvija povjerenje, hrabrost, optimizam i karakter.

3.1. Obiteljski zakon

Obiteljskim zakonom (2014) uređuje se vlastiti život, brak, odnosi u braku, briga o vlastitoj i tuđoj djeci. Brak je dio Obiteljskog zakona, a taj nam zakon govori što je zapravo brak, kako bismo po zakonu trebali stupiti u brak odnosno koje su obveze muža, žene, matičara ili svećenika prije stupanja u brak. Isto tako opisuju nam koje uvjete trebaju ispuniti bračni sudružnici da bi uspješno stupili u brak. Zakon o braku sadrži razloge za raskidanje braka i prava imovine tijekom i poslije braka. Također, upućuje nas što i kako napraviti pri utvrđivanju djetetove majke, što je malo lakši postupak nego utvrđivanje očinstva. Pri utvrđivanju očinstva ili majčinstva sva su nam prava i postupci objašnjeni. Tako i mi možemo naučiti koja su prava i zadaće nas danas, ili kao budućeg roditelja. Roditeljski zadatak je štititi vlastito dijete kao što znamo iz vlastitog iskustva kako roditelji zajednički surađuju i bore se za našu zaštitu i sve što je potrebno za normalan i siguran život. Zakoni propisuju kako se roditelji i djeca trebaju ponašati jedni prema drugima. Zakonom propisana roditeljska dužnost je uzdržavati dijete, bili oni u braku ili ne. Roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete. Svakom radno sposobnom roditelju je dužnost brinuti se o djetetu. U slučaju zanemarivanja djeteta dužnost uzdržavanja djeteta preuzimaju djed i baka, maćeha ili očuh. Isto tako, vidimo iz zakona da dijete nije oslobođeno odgovornosti nad vlastitim životom i životom roditelja. Ako je dijete radno sposobno, dužno je pomagati roditeljima pri vlastitom uzdržavanju. U slučaju da roditelji, očuh ili maćeha nisu sposobni za rad, dijete ima obvezu brinuti se za njih ako ima vlastite prihode. Ako obitelj nije u mogućnosti, odnosno nije sposobna donositi sporazumne odluke u vlastitim obiteljskim odnosima, obvezna je ići na savjetovanje. Kao što sama obitelj pokreće razne postupke pred sudom zbog obiteljskih i imovinskih pitanja, tako i centar za socijalnu skrb može pokrenuti postupak pred sudom zbog brojnih razloga. U tim obiteljskim situacijama koje prelaze na sud na kraju najviše izgubi dijete. Zbog takvih razloga postoji centar za posebno skrbništvo koji u takvim obiteljskim uvjetima zastupa djecu pred sudom i drugim tijelima. Tako nam u raznim životnim pitanjima,

bilo bračnim ili izvanbračnim, i mnogim svakidašnjim obiteljskim razilaženjima, pomažu instrumenti koje je donio Hrvatski sabor.¹

---

¹ Obiteljski zakon preuzet s mrežne stranice: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_06_75_1404.html (pristupljeno 3. 8. 2015.)

4. Odgojni stilovi obitelji

Stilovi obitelji razlikuju se u odnosu na autoritet roditelja prema djeci. Prema Rosiću (1998), u suvremenoj obitelji postoje tri stila obitelji, a to su: autoritarni stil, popustljivi stil i demokratski stil. Autoritaran stil obitelji je stil u kojem je glava obitelji otac kojeg se mora strogo slušati. Dijete i majka nemaju pravo izraziti svoje mišljenje. Mišljenje se kažnjava i dijete stječe naviku da mora raditi onako kako mu se kaže i da ne smije reći ono što misli. Atmosfera u ovoj obitelji je hladna i odgojni postupak roditelja je kažnjavanje djeteta. Djeca koja se odgajaju pod utjecajem ovakvog stila obitelji su tiha, mirna, povučena, nezadovoljna i nesamostalna. U popustljivom stilu obitelji dijete je centar svijeta, ono naređuje i upravlja roditeljima. Dijete nema mogućnost izgraditi svoju osobnost. Ovom djetetu je potreban autoritet. Kod demokratskog stila obitelji roditelji prihvaćaju stavove i mišljenja svoje djece. Odnosi u obitelji se izgrađuju na komunikaciji među članovima obitelji. Komuniciraju tako da razgovaraju, smiju se, igraju se. Roditelji pomažu djetetu u njegovim potrebama, interesima i izgradnji osobnosti.

4.1. Komunikacija u obitelji

Komunikacija u obitelji je partnerstvo između roditelja i djeteta te im omogućava sporazumijevanje. Način na koji možemo komunicirati je razgovor, slušanje, savjetovanje dvoje ljudi. Obiteljska komunikacija ima najsnažniji utjecaj na dijete u njegovu predškolskom razdoblju. Dobra komunikacija u obitelji je kada članovi međusobno razgovaraju o obiteljskim problemima. Komunikacija je važno čovjekovo sredstvo, bez nje ne bismo mogli zamisliti suradnju među ljudima (Rosić 1998). U obitelji glavni utjecaj na odgoj imaju roditelji. Nekada davno muž je radio, donosio novac u kuću, a žena je bila kod kuće i brinula se za kuću i odgajanje djece, no danas je situacija drugačija. Danas oba roditelja rade, kućne poslove dijele, žena ne živi samo kako bi se brinula o kući i odgoju djece, već su oba roditelja ravnopravna u odgoju vlastite djece.

5. Partnerstvo odgojitelja i roditelja u poticanju djetetova razvoja

Partnerstvo je skupina dvaju ili više sudionika koji zajedno rade da bi postigli zajednički cilj. To je odnos u koji roditelji i odgojitelji samovoljno ulaze jer imaju zajednički interes, a to je unaprijediti okruženje u kojem će zajedno razvijati djetetove moralne, socijalne, estetske i odgojno-obrazovne potrebe (Kosić 2009: 227). Cilj partnerstva je zadovoljenje potrebe svih strana: djeteta, roditelja i odgojitelja. Pod pojmom partnerskih odnosa podrazumijevamo međusobnu komunikaciju, izmjenjivanje informacija i zajednički rad svih sudionika. Odgojitelj djeteta vidi drugačije nego roditelj iako imaju isti cilj. Važno je da se roditelji i odgojitelji slušaju (Vrgoč 2005). Uključenost roditelja u život i rad vrtića određeno je Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece i Nacionalnim okvirnim kurikulumom koji zahtijevaju međusobno razumijevanje i suradnju kojom se postižu ciljevi odgoja i obrazovanja prema djetetovim potrebama i mogućnostima.

Pod pojmom partnerstvo želi se istaknuti komunikacija između roditelja i odgojitelja (Kanjić i Boneta 2012: 8). Partnerstvo je važno u odgoju i ostvaruje se tijekom boravka djeteta u vrtiću. Tako se na upisu djeteta u vrtić ostvaruje partnerstvo s roditeljima. Dobrim partnerstvom između odgojitelja i roditelja djeteta se normalno razvija, ali u našim vrtićima nedostaje ta suradnja od početka pedagoške godine. Tu ne mislimo na partnerstvo preko oglasne ploče ili centra za roditelje, već uvođenjem roditelja u sobu dnevnog boravka i sudjelovanjem u zajedničkim aktivnostima (Miljak 1996). Zbog toga je potrebno što više poticati suradnju između roditelja i odgojitelja. Partnerstvo zahtijeva povjerenje, otvorenost, toleranciju, objektivnost i sposobnost razmjene informacija. Kada odgojitelj svojoj sposobnosti za rad s djecom doda znanje, vještine i osobnost, spreman je za partnerstvo i rad s odraslima. Osnovni uvjet za upoznavanje potreba, stavova, mišljenja i interesa drugih je otvorenost vrtića kao osobe. Važan čimbenik prema drugima je naše djelovanje u odnosu na iskazane potrebe i probleme onih kojima pružamo podršku, djelovanje ne znači da ostvarujemo sve što roditelji žele. Zadatak odgojitelja je pomoći roditelju u rješavanju problema i postizanju cilja.

Da bismo izgradili partnerstvo obitelji i vrtića, moramo imati široka znanja, vještine i razumijevanje prakse. Za razumijevanje prakse odgojitelj treba razumjeti sebe, svoje motive i želje. Obitelj i vrtić moraju zajedno sudjelovati u kreiranju poticaja, ugođe i prijateljskog ozračja. Odgojitelji pozivaju roditelje u vrtić da zajedno sudjeluju u aktivnostima kako bi dobili nova saznanja i naučili novo (Ljubetić 2013). Prema Miljak (1996), kada želimo postići

neki cilj u zajedničkoj aktivnosti s jednom ili više osoba, dolazi do partnerstva između odgojitelja i roditelja.

Pristupiti partnerstvu možemo tako da se uključimo u skupinu. Uključiti se možemo pojedinačno, vježbanjem, postavljamo si pitanja kao što su: *Što želim?*, *Što očekujem?*, *Što planiram raditi da dobijem ono što želim?*, *Pomaže li mi to što radim dobiti ono što želim?*, *Što planiram?*, *Na što moram paziti?* Ova pitanja odgojitelji upotrebljavaju u razgovoru s djecom i njihovim roditeljima radi uspješnijeg rješavanja nekog problema (Ljubetić 2013).

Oblici partnerstva obitelji i vrtića su informativni roditeljski sastanci, tematski roditeljski sastanci, kreativna radionica, obrazovna radionica i otvoreni dan, uključivanje roditelja u neposredan rad s djecom, ispitivanje stavova i mišljenja roditelja, savjetovalište za roditelje, grupa podrške za roditelje s poremećajima u razvoju i „izdavačka djelatnost“.² Roditelji izabiru ono što smatraju najvažnijim za svoje dijete.

Prema nekim smjernicama³, odgojitelj treba napraviti detaljan plan suradnje i definirati vrijeme, načine suradnje, ulogu odgojitelja i ulogu roditelja. Poštovanje roditelja za suradnju dolazi od odgojiteljeva poticaja. Razgovori i kontakti između roditelja i odgojitelja moraju biti korisni i za jednog i za drugog da bismo uspješno razvijali partnerstvo. Roditelju dajemo konkretnu informaciju i mišljenje o uzroku određenog ponašanja, načine kako ih možemo spriječiti i kako postupiti. U početku roditelj osjeća strah, odbojnost i neprijateljstvo. Odgojitelj treba pokazati interes, izbjegavati bezvoljnost, površnost i nepovjerenje. Kod prilagodbe djeteta na vrtić dijete se boji nepoznate osobe i odvajanja od roditelja, pa dijete tada plače, zatvara se u sebe i ima strah. U takvim situacijama važno je imati puno strpljenja. Potrebno je uskladiti ritam života kod kuće i ritam vrtića, a to znači da ako dijete u vrtiću ide spavati u pola dvanaest, onda i kod kuće mora ići spavati u to vrijeme. Ne smijemo siliti dijete da jede ono što ne voli. Roditelj je dužan obavijestiti odgojitelja koju hranu dijete ne voli i je li alergičan na određenu hranu. Također, roditelj mora znati podatke o vrtiću, a u to spada broj djece u skupini, režim dana u vrtiću, zajednički život djeteta, roditelja i odgojitelja, u koje vrijeme se planira zajedničko sudjelovanje roditelja i odgojitelja. Time se roditelj uključuje u različita područja rada, poštuju se njihovi interesi i želje, može se i konzultirati sa stručnim timom vrtića i tako planirati različite suradnje vrtića i roditeljskog doma. Odgojitelj obavlja razgovor s jednim ili oba roditelja u kojima se odgojitelj informira o uvjetima u obitelji, a roditelj dobiva informacije o djetetovim postupcima, zadovoljavanju njegovih potreba ili

---

² Dječji vrtić „Bajka“ Zagreb: www.vrtic-bajka.zagreb.hr/ (pristupljeno 15. 8. 2015.)

³ Isto.

problemima. Pismene informacije su kutić za roditelje u kojem roditelji mogu pronaći materijal o različitim vrstama aktivnosti, raspored aktivnosti, informacije za roditeljski sastanak, pozive, ljetovanja, zimovanja i sl. Grupni razgovori organiziraju se s roditeljima koji imaju zajedničke probleme, sadržaje i interese. Njihova prednost je u tome što daju iskustva drugih roditelja koja pomažu roditeljima u lakšem razumijevanju problema.

Svaki odgojitelj treba pokazati puno poticaja i želje za stalnom i učinkovitom suradnjom. Prema autorici Ljubetić (2013), na roditeljskim sastancima, roditelj se informira o napretku svog djeteta, o sadržajima aktivnosti koje se trenutno odvijaju u vrtiću i o svakoj promjeni programa u skupini. Za održavanje informativnog roditeljskog sastanka dajemo poziv roditeljima na sastanak, pripremamo sobu dnevnog boravka za doček roditelja, roditeljski kutić i panoe popunjavamo dječjim radovima. Nalazimo se u prostoriji nekoliko minuta prije početka sastanka i dočekujemo roditelje, roditeljima osiguravamo primjerene stolice. Da bismo atmosferu učinili zanimljivijom i opuštenijom, možemo roditelje dočekati s opuštajućom glazbom i trebamo se pridržavati dogovorenog vremena za informativni roditeljski sastanak. Za tematski roditeljski sastanak, dajemo poziv. U tom pozivu navodimo ime dječjeg vrtića, odgojnu skupinu, ime odgojitelja, mjesto i datum, obraćamo im se s poštovanjem.

Kreativne radionice organiziraju odgojitelji, povremeno se uključuju i pedagozi. One omogućuju bolje upoznavanje roditelja, odgojitelja i djece, privikavanje jednih na druge i donose im nova iskustva. Radionice se provode nekoliko puta na tjedan i vezane su za blagdane i svečanosti koje se održavaju u odgojno-obrazovnim ustanovama. Mjesto održavanja radionica je soba dnevnog boravka. To su ugodna i vesela druženja roditelja i djece s odgojiteljima. Ciljevi radionica su omogućiti kvalitetnije druženje roditelja i djeteta, učiti jedni od drugih, upoznati načine komuniciranja s djecom i primijeniti ideje za kvalitetno provođenje vremena s djecom.

Za provođenje radionica potrebno je pripremiti prostor koji omogućava komunikaciju i međusobno druženje roditelja i djeteta. U jednom kutku vrtića možemo postaviti stol na kojemu se nalaze grickalice i sokovi što će pridonijeti boljem ugođaju. U pozadini možemo pustiti glazbu koja neće ometati rad. Potrebno je pripremiti prostor u kojem ćemo odložiti gotove radove po završetku aktivnosti. Odgojitelj je osoba koja potiče, zabavlja i na svakog roditelja i dijete obraća pozornost, razgovara s njima, pomaže im u izvršavanju njihovih aktivnosti, predlaže nove ideje, brine se o potrebama djeteta i roditelja kako bi se svi osjećali da su dobrodošli na kreativne radionice.

Obrazovne radionice su zahtjevne za pripremu i vođenje pa im je potrebno posvetiti puno pažnje. Kod obrazovnih radionica osiguravamo nužne potrebe kao što su udobne stolice, tehnička sredstva i pomagala i sjedenje u krugu bez prepreka. Posebno se mora pripremiti odgojitelj koji vodi radionicu. Na početku upoznajemo sudionike s temom današnje radionice i načinima na koje možemo raditi (rad u parovima, skupini i sl.). Radionice omogućuju roditeljima učenje u ugodnom i prijateljskom okruženju te poštovanje ravnopravnosti svih sudionika. Prosječan broj sudionika na radionicama je od petnaest do osamnaest. Cilj obrazovnih radionica za roditelje je razvijanje novih znanja i vještina.

Na otvoreni dan pozivamo roditelje da budu naši gosti i partneri, koji sa sobom nose dobru volju i svoj talent, nešto u čemu su jako dobri i podučavaju nas u tome. To može biti pričanje priča, sviranje na glazbenom instrumentu, igranje društvenih igara, pečenje kolača i mnoge druge aktivnosti. Uključivanje roditelja u neposredan rad s djecom daje mogućnost sudjelovanja roditelja kao dio programa aktualne aktivnosti koje organizira odgojitelj u svojoj skupini i obavještava stručne suradnike i roditelje za takvu vrstu aktivnosti. Ispitivanje stavova i mišljenja roditelja provodi se tako što se konzultira suradnike u izradi upitnika i anketa kako bi se ispitalo stavove i mišljenja roditelja vezane za sadržaj i kvalitetu rada. Savjetovalište za roditelje provodi se pojedinačnim ili timskim razgovorom s roditeljima ovisno o iskazanom problemu, a organizira se prema potrebi i u dogovoru s roditeljima. U grupi podrške za roditelje djece s poremećajem u razvoju roditelji mogu dobiti stručnu podršku uz podizanje njihove roditeljske sposobnosti. Izdavačka djelatnost je kratka informacija najave nekih događaja u skupini, aktualnih društvenih događanja, važne obavijesti, informacije i upute koje se mogu dobiti putem letaka, plakata i brošure. Roditelje je ponekad potrebno podsjetiti na nekakve dogovore, informirati ih o aktivnostima i događanjima u vrtiću i to na vrijeme. Najbolje je roditelje obavijestiti osobno, no ako to nije moguće, pišemo im obavijest koju postavljamo na vidljivo mjesto kao što je to roditeljski kutić ili oglasna ploča (Ljubetić 2013). Cilj partnerstva s roditeljima je povećanje roditeljske sposobnosti i povećanje stručne sposobnosti odgojitelja u radu s roditeljima.⁴

Svi navedeni oblici partnerstva ostvaruju se trajnim uključivanjem roditelja u život i rad vrtića na način da roditelji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kroz te oblike (Kanjić i Boneta 2012: 8).

Odgojiteljeva razvojna zadaća je biti spreman na cjeloživotno učenje i istraživanje. Kada mislimo na pedagošku osposobljenost odgojitelja, razlikujemo sposobnosti kao npr.

---

⁴ Dječji vrtić „Bajka“ Zagreb: (www.vrtic-bajka.zagreb.hr/) (pristupljeno 15. 8. 2015.)

osmišljavamo li kvalitetno prostorno-materijalno okruženje koje uključuje poticanje istraživačkih aktivnosti, uspostavljanje organizacije vremena, kvalitetnu komunikaciju partnerskih odnosa s djecom, sposobnost vlastitih propitivanja i osvještavanja stavova. Odgojitelji podrazumijevaju spremnost i sposobnost roditelja na suradnju i očekuju od roditelja da prihvate odgojitelja kao sposobnog partnera u odgoju djece, da iznose svoja razmišljanja i stavove bez straha, da sudjeluju u stvaranju programa, da aktivno sudjeluju u djetetovu životu u vrtiću, odazivaju se na pozive odgojitelja na razne radionice, da traže stručan savjet odgojitelja, sudjeluju u donošenju pravila, poštuju ih i pružaju povratnu informaciju dijete – obitelj – vrtić.

6. Partnerstvo obitelji i predškolske ustanove u kurikulumu predškolskog odgoja

Kurikulum predškolske ustanove je dokument koji izrađuju djelatnici vrtića u skladu sa svojim znanjem, razumijevanjem odgojno-obrazovne prakse na temelju Nacionalnog okvirnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj. On uključuje uspostavljanje partnerskih odnosa odgojitelja s roditeljima, stručnjacima i ostalim važnim tijelima lokalne zajednice. „Uspostava partnerskih odnosa između roditelja i odgojitelja te preuzimanje aktivnije uloge roditelja u radu predškolskih ustanova bitna je karakteristika humanističke koncepcije predškolskog odgoja“ (Nenadić Bilan i Matov 2015: 129). Kurikulum sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve koji su okosnica oblikovanja odgojno-obrazovnog procesa. Za njihovu primjenu svaki vrtić traži vlastiti put za razvoj prema svojim uvjetima, prostoru i socijalnom kontekstu u kojem djeluje. Cilj kurikuluma je osigurati osobnu, emocionalnu, socijalnu, tjelesnu i obrazovnu dobrobit djeteta (MZOŠ 2014).

Prema Slunjski (2011), sudionici partnerstva su roditelji, djeca, odgojitelji i pedagozi. Roditelji čine ključni dio svakodnevnog vrtićkog dana. Stoga se „partnerstvo između vrtića i roditelja implicira u edukacijsku reformu kao kamen temeljac sudjelovanjem u svakodnevnom vrtićkom danu“ (Pavlović i Šarić 2012: 512). Da bi se ostvarili kvalitetni odnosi između odgojitelja, roditelja i djece, potrebno je ponuditi raznolike oblike sudjelovanja roditelja kao partnera. Odgojni ciljevi u partnerstvu vrtića i obitelji određuju se zajednički, dogovaraju i planiraju uz roditeljske prijedloge, a zatim se dogovara i prihvaća uloga svih sudionika u partnerstvu (Škutor 2014: 212). Da bi se ostvarili kvalitetni odnosi, odgojitelj i pedagog predškolske ustanove moraju ustvrditi što roditelji očekuju od partnerstva te u kojim vrstama aktivnosti roditelji žele izgrađivati partnerstvo. Svake godine u vrtić se upisuju nova djeca, pa tako dolaze i novi roditelji. Stoga je potrebno upoznati roditelje s već utvrđenim aktivnostima za ostvarivanje partnerstva i mogućnostima dodavanja novih aktivnosti kako bismo unaprijedili partnerstvo. Kurikulum predškolske ustanove omogućava mijenjanje rada odgojitelja, daje mogućnost da se aktivnosti provode prema potrebama djece i njihovih roditelja i razvija znatiželju sudionika da budu otvoreni za nova iskustva. Na taj način se razvija samopouzdanje osobe i u tome se ističe odgojiteljeva kreativnost. Odgovornost vrtića je stvarati uvjete za usvajanje potrebnih vještina i podržavati djetetov razvoj (Kranželić, Ferić i Šlehan 2008: 30).

„Proces njege, odgoja i učenja male djece valja shvaćati cjelovito i prepletene jedne s drugima i utkane u svaki segment zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u vrtiću“ (Slunjski 2011: 26).

7. Osobine odgojitelja i djece

Slunjski (2003) razlikuje devet ličnosti odgojitelja. To su: perfekcionista, pomagač, ambiciozan, kreativan, intelektualan, principijelan, hedonist, strog šef i miroljubiv. Na dijete utječemo cijelom svojom osobnošću, a ne samo onim što znamo i onim što jesmo. Kako odgajamo sebe, tako odgajamo i djecu. Svatko od nas u sebi ima ovih devet osobina i najčešće sluša glas samo jedne od navedenih osobina.

Osobina odgojitelja perfekcionista ističe se u njegovoj temeljitosti, nepogrešivosti, točan je, uredan, mora biti u pravu i kritičan je. Posljedica utjecaja ovog tipa odgoja na dijete je da ono samo bude kao i odgojitelj, odnosno da bude u pravu, uredno, savjesno i ozbiljno. Odgojitelj u komunikaciji s djetetom ispravlja njegove pogreške, potiče ih na točnost i temeljitost u aktivnosti koju rade, a dijete se u komunikaciji s odgojiteljem voli dokazivati da je u pravu, izbjegava pogreške, a ako ih učini, to pokušava sakriti. Za svoje pogreške okrivljuje drugu djecu, u aktivnostima odgojitelja očekuje točne upute. U radu s ovakvim tipom djeteta potrebno je poticati aktivnosti u kojima će moći razvijati svoje mišljenje. Dijete je važno ispravljeti, a ne kritizirati i moramo mu dati mogućnost da iznese svoje mišljenje, stavove i načine rješavanja problema. U problemskim situacijama usmjeravamo dijete na rješavanje problema, a ne traženje krivca.

Odgojitelj pomagač je topao i emocionalan, a komunikacija između odgojitelja i djeteta usmjerena je na zadovoljavanje potrebe i zaštitu djeteta. Utjecaj odgojitelja pomagača na dijete je pridobiti odobravanje drugih, uvijek je spremno pomoći drugima i izaći im u susret. Dijete s odgojiteljem i drugom djecom prilagođava komunikaciju drugima da bi ih zadovoljio, i nastoji zaključiti što druga djeca žele kako bi im se prilagodio. Dijete je komunikativno, lako započinje razgovor i lako pronalazi prijatelje. Voli se družiti s mlađom djecom, brinuti se o njima i paziti na njih. Dijete je potrebno usmjeravati na razmišljanje i razgovor o vlastitim željama i idejama.

Ambiciozan odgojitelj je uporan i sposoban, a njegova komunikacija s djetetom usmjerena je na djetetova postignuća i rezultate, da bude sposoban i pobjednik. U djecu želi usaditi natjecateljski duh, odnosno duh vođe i motivatora drugih. Ima mnogo ideja i načina rješavanja problema, a od njega se očekuje da djecu uspije potaknuti na nove zadatke i nove izazove. Organiziranjem aktivnosti u kojima se dijete može dokazivati, biti uspješno i dobiti pohvalu, dati mu mogućnost družiti se s djecom različite dobi kako bi se natjecao sa svojim sposobnostima, odgojitelj od njega čini ambiciozniju osobu. Dijete je potrebno poticati na

razumijevanje, slušanje i uvažavanje drugih, stvoriti okruženje u kojem će moći doživljavati uspjeh, ali uspjeh ne smijemo pretjerano poticati.

Kreativan odgojitelj je drugačiji od drugih, on je svoj, originalan i maštovit. U komunikaciji s djetetom potiče njegovu kreativnost. Dijete se izražava na različite načine, posebno je i različito od drugih. Ono djeluje nezainteresirano za druženje s djecom, pa zna biti izolirano od drugih, a sebe doživljava drugačijim od drugih i misli da ne pripada tamo gdje je. Može ostvariti blizak odnos s jednim djetetom i veže ga za sebe. Kada komunicira s odgojiteljem, očekuje nove i neobične poticaje, materijale koje dobije uvijek iskoristi kreativno, ima mnogo ideja koje isprobava na mnogo načina. Svoje izoliranje koristi kako bi privukao odgojiteljevu pažnju. Da bismo zadovoljili djetetove potrebe, moramo mu dati nove i zanimljive aktivnosti u kojima se traži kreativnost i sloboda. Prostor vrtića potrebno je osigurati kao „privatan prostor“ u kojem će dijete moći otići u osamu kada to poželi. Važno je poticati aktivnosti u kojima dijete može razgovarati o svojim osjećajima, doživljajima i mislima.

Potreba intelektualnog odgojitelja je učiti i razumjeti svijet oko sebe. On je pametan i informiran. U komunikaciji s djecom potiče njihov intelektualni razvoj i poučava ih. Djetetova potreba je znati i razumjeti svijet oko sebe, a komunikacija s odgojiteljem i drugom djecom je distancirana i oprezna. Dijete se teže odluči na druženje s drugom djecom jer je u strahu da ga ne povrijede pa je često usamljeno i odvojeno od društva. Sluša druge, a manje govori i kasnije analizira ono što su drugi rekli. Sklono je postavljati pitanja jer je željno novih informacija. Da bi intelektualno dijete zadovoljilo svoje potrebe, u vrtiću moramo osigurati dovoljno poticajnih materijala za istraživanje, otkrivanje i učenje. Potrebno je povremeno poticati partnerstvo s drugom djecom u aktivnostima i učenje jednih od drugih.

Potreba principijelnog odgojitelja je biti siguran, svjestan i dosljedan. U komunikaciji poštuje pravila i norme. Djetetova potreba je pridobiti druge, uvijek je spremno pomoći drugima i prilagođava im se kako bi ih zadovoljio. Ono je vrlo komunikativno i nastoji biti dobro sa svima, pa poštuje autoritet odrasle osobe i za svoje postupke traži odgojiteljevo odobravanje. Trudi se biti onakvo za kakvog misli da će se dopasti drugima. Djetetove potrebe ćemo zadovoljiti stvaranjem okruženja u kojem se cijeni zajedništvo i međusobna povezanost odgojitelja i djece. Važno je poticati aktivnosti u kojima se traži partnerstvo i zajednički učinak, a ne natjecanje i odabir pobjednika. Za djetetov razvoj važno ga je poticati da razvija povjerenje u sebe i svoje sposobnosti i ohrabrivati ga da samostalno odlučuje o vrsti aktivnosti kojom će se baviti i sadržajima kojima će se koristiti.

Odgojitelj hedonist je otvoren za nova iskustva, zabavlja se, zainteresiran je i raznolik, a komunikacija je usmjerena na zabavu i djetetove užitke. Posljedica ovog tipa odgojatelja na dijete je istraživanje nečeg novog i zabava. Kada dijete razgovara s odgojiteljem i drugom djecom, vrlo je komunikativno i spontano, a okruženo je drugom djecom zbog svoje spontanosti, šarma i vedrog raspoloženja. U aktivnostima surađuje s drugom djecom i djeca vole surađivati s njim.

Odgojitelj kao strog šef je pravedan, neovisan i dominantan, a razgovor s djecom usmjeren je na autoritet i dominantnost. Dijete se u komunikaciji s drugom djecom nameće kao vođa grupe, dijeli ih na prijatelje i neprijatelje i voli određivati pravila igre. U komunikaciji s odraslom osobom ne voli da mu se naređuje. Teško podnosi naređenje, ali voli kad ga odrasla osoba zatraži za pomoć i voli se osjećati korisnim i pomagati drugima. Da bismo zadovoljili djetetove potrebe, potrebno je organizirati aktivnosti u kojima će se dijete moći pokazati uspješnim i dokazati se.

Osobine miroljubivog odgojitelja su: biti na miru, smiren, stabilan i strpljiv. Komunikacija s djetetom svodi se na poticanje miroljubivosti djeteta. Djetetova potreba je da bude mir, a on sam da bude strpljiv i dobronamjeran. Zbog nedostatka samopouzdanja, prilagođava se drugoj djeci. U zadovoljavanju njegovih potreba, potrebno je stvoriti okruženje u kojem će imati sigurnost i zaštitu. To se odnosi na međuljudske odnose u vrtiću koji trebaju biti suradnički. Dijete moramo poticati na to da iznosi svoje mišljenje, da vježba oslanjati se na svoje odluke, da uči kako se boriti za sebe, pa i kako se svađati. Vrtić predstavlja djetetu mogućnost za vježbanje svojih socijalnih potreba koje su važne za njegov razvoj (Slunjski 2003).

Prema Brajši i suradnicima (1999), osobine racionalnog odgojitelja su hladan, logički i racionalan odnos prema djetetu. O sebi misle da sve znaju i da su svemogućí. Partnerstvo s djecom im se svodi na mjerenje, kritičko ponašanje, planiranje i logičko zaključivanje, a skrivaju se iza svog odgojiteljskog autoriteta, bezosjećajni su i bezobzirni. Intuitivni odgojitelji su u radu s djecom maštoviti, topli, osjećajni, spontani i kreativni. Ponekad maštaju zajedno s djecom. Često znaju biti površni, neorganizirani i nepredvidivi. Takvi odgojitelji razmišljaju kreativno, predosjećaju, vole iznenađenja, znatiželjni su. Njihovo izražavanje je slikovno. Emocionalni odgojitelji reaguju na dijete osjećajno, suosjećaju s njim, spremni su mu pomoći, znaju dobro komunicirati s djetetom. Znaju voljeti, radovati se, a ponekad znaju biti i žalosni, a u sebi imaju razne emocije kao što su ljubav, mržnja, strah i agresivnost. Svoje zadovoljstvo ili nezadovoljstvo jasno iskazuju. Njihov centar je dijete. Cjeloviti odgojitelji su racionalni, intuitivni i emocionalni. Razmišljaju o djetetu, maštaju zajedno i vole ga, a

njihovim odgajanjem djeca postaju kreativnija, komunikacija im je jasna, slikovita i topla, lako se prilagođavaju drugima, snalažljivi su i skromni.

Refleksivni odgojitelji zajedno s djetetom razmišljaju o načinu svog razmišljanja, o svojoj komunikaciji, osvještavaju svoje emocije i razgovaraju o njima, a tema razgovora je igra. Razgovaraju o tome kako se dijete osjeća u njihovu društvu, pitaju dijete želi li razgovarati i igrati se drugačije. Odnos između djeteta i odgojitelja je iskren. Potpuni odgojitelji su razboriti, maštoviti, osjećajni i razmišljaju emocionalno, realno maštaju i razumno vole. Naime, u stvarnom svijetu ne postoje isključivo razumni, maštoviti i osjećajni odgojitelji. Svi su odgojitelji na neki način razumni, osjećajni i maštoviti. Osobine nam pomažu da razmislimo o svom ponašanju prema djetetu, da ga lakše prepoznamo, razgovaramo o njemu s namjerom da se prilagodimo djetetovim potrebama (Brajša i sur. 1999).

U HNOS-u (2006) istaknuta je centralna uloga djeteta, a za odgojitelja se navodi da je uporišna točka o kojoj ovisi kvaliteta funkcioniranja vrtića. Njihova zadaća je podupirati djecu u procesu izgradnje vještina i umijeća, usmjeravati socijalni i emocionalni razvoj te neprestano tražiti nove načine kreativnog poučavanja (Tatković i Močinić 2012).

8. Roditeljska procjena dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema

Roditeljska procjena dječjeg razvoja (Glascoe Page 2002) je tehnika koja opisuje roditeljsku zabrinutost o tome kako njihova djeca uče, kako se razvijaju i kako se ponašaju. Ovom tehnikom utvrđujemo postoji li kod djeteta nedijagnosticirani razvojni poremećaj, usmjerava roditelje na vrstu pregleda koji je potreban, npr. ispitivanje govora ili rješavanje testa inteligencije, upućuje na daljnje provjeravanje djeteta kako bi se donijele ispravne odluke.

Rano otkrivanje razvojnog problema kod djece dovodi do sprečavanja poremećaja razvoja. To je težak zadatak. Razlozi koji to otežavaju su materijalna sredstva, neredoviti sistematski pregledi djece, potrebno je uložiti mnogo napora kako bi se djeca pridobila za partnerstvo u zadacima za mjerenje razvoja, teškoće predstavljaju djeca koja u početnom ispitivanju nemaju simptome ili ne pokazuju zaostajanje. Uobičajeni poremećaji su jezične smetnje, mentalna retardacija i teškoće u učenju. Djeca kod kojih ti problemi nisu otkriveni ne koriste pravilan redoslijed riječi i ne izgovaraju glasove. Jedan od načina u ranom otkrivanju poremećaja kojim se mogu spriječiti problemi je upravo partnerstvo s roditeljima (Glascoe Page 2002).

8.1. Upute za korištenje roditeljske procjene dječjeg razvoja i razvojnih problema

U prvom koraku pripremamo roditelje, upoznajemo ih s razvojnim pitanjima i pitanjima ponašanja. Potrebno ih je upitati: *Biste li sami htjeli ispuniti obrazac ili vam je potrebna pomoć?* Kod drugog koraka na obrascu za procjenu dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema pronađemo stupac koji odgovara djetetovoj dobi. Kada roditelj ispuni obrazac i vrati nam ga, uzmemo obrazac za ocjenjivanje i pronađemo stupac koji odgovara djetetovoj dobi. Na obrascu za procjenu dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema u trećem koraku označava se kvadratić za zabrinutost. U obrascu za odgovore pronađemo roditeljeve odgovore, zatim pogledamo tablicu kako bismo se odlučili za kvadrat koji u procjeni dječjeg razvoja trebamo označiti. U četvrtom koraku na obrascu za procjenu dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema označava se kvadratić za sve navedene zabrinutosti. Na obrascu za ocjenjivanje u posljednjem, petom koraku zbrajamo zabrinutosti. Pomoću ovih pet koraka lakše procjenjujemo zabrinutost roditelja u procjeni dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema. Ako kod roditelja postoji velika zabrinutost, potrebno je uputiti dijete na

dijagnostičko testiranje. Tim testiranjem određuje se opseg poremećaja kod djetetova razvoja (Glascoe Page 2002).

9. Djeca kao partneri

Odgoj djece temelji se na različitim načinima. Djeca ponekad ne žele surađivati. Zadatak roditelja je naučiti djecu na suradnju te kako će se prilagođavati drugima. Odrasli su im potrebni kako bi ih naučili da se brinu za sebe kada dođu u kontakt s drugom osobom. Roditelji kod ovog zadatka imaju poteškoća jer ne primjećuju kada dijete surađuje. Dva su načina na koja djeca pokazuju suradnju, a to su izravno surađivanje i suprotno surađivanje. Izravno surađivanje je oponašanje roditelja, a suprotno surađivanje je prema unutarnjim osjećajima, npr. izražavanje tuge (Juul 2006).

Prvi primjer koji opisuje autor Juul (2006) u svojoj knjizi odnosi se na mladu majku koja ima dva sina. Jednog sina opisuje kao nemogućeg, prkosnog, plačljivog, odnosno da je neposlušan i da ne surađuje, a drugog opisuje kao zrelog i da surađuje. Oca su izgubili u ratu. Majka se s gubitkom supruga nosi tako što je odlučila da zbog brige za djecu u sebi drži veliku bol, plače ponekad kad je sama. To nije dobro ni za nju, ni za njezinu djecu. Stariji sin surađuje isto kao i majka. Izgubio je radost prema životu, tugu nosi u sebi, ima izraz lica koji ništa ne otkriva. To je izravno surađivanje s majkom. Mlađi sin isto surađuje, ali na suprotan način. Izražava tugu, očaj, frustraciju i želju za društvom, no njegova mama te osjećaje potiskuje jer se ne može otvoriti prema njegovim osjećajima. On želi surađivati na isti način kao i njegov brat, ali se ne može natjerati na to. Sve troje surađuje na račun svog zdravlja, ali samo je mlađi sin na uspješnom putu do zdravije obitelji. Na kraju majka shvaća da joj treba pomoć i pridružuje se grupi žena koje imaju taj problem.

Drugi primjer: jedna obitelj došla je u slastičarnicu na kavu. Njihova djeca od četiri i sedam godina dobiju sladoled koji brzo pojedu. Roditelji za to vrijeme razgovaraju. Djeca će neko vrijeme slušati njihov razgovor, ali brzo smišljaju igru koju će igrati. Djeca počnu trčati i nemirna su. Roditelji ih pozovu natrag za stol, oni se vrate, no odmah se krenu ponovno igrati. Otac ih ljutito pozove i upozori ih jesu li čuli što im je rekao – kada se ne mogu lijepo igrati, idu kući. Djeca su ljuta i spuštenih glava odlaze iz slastičarnice. Iz ovog primjera vidimo da su djeca surađivala potpuno i izravno. Djeca koja surađuju izravno, oponašaju ponašanje svojih roditelja. Njihovo ponašanje je pokazalo da su roditelji zauzeti jedno drugim, pa djeca sebi pronalaze drugu zanimaciju. Nakon nekog vremena, dijete upita oca hoće li opet ići na sladoled, a on im odgovori da se moraju lijepo ponašati, a ne biti zločesti kao prošli puta. Otac je krivo protumačio ponašanje djece. Pomiješao je partnerstvo i lijepo ponašanje (Juul 2006).

Ako su oni kao obitelj otišli na sladoled, vrijeme u slastičarnici trebali su provesti razgovarajući sa svojom djecom, a ne isključujući ih iz razgovora. Djeca nisu bila zločesta, kako je to otac protumačio, već im je vrijeme prolazilo sporo i bilo im je dosadno te su pokušali pronaći način zabave. Roditelji su uzrok njihova ponašanja, jer da su im posvetili pažnju, djeca bi se ponašala u skladu s pravilima.

10. Metodički dio

10.1. Metodička priprema 1.

TEMA: Obitelj; Što je obitelj? Tko sve čini obitelj?

CILJ AKTIVNOSTI:

Cilj aktivnosti je poticati socioemocionalni razvoj djece, suradnju odgojitelja s roditeljima, razvijati kod djeteta pozitivnu sliku o sebi, poštovanje prema roditeljima, spoznaje o pojmu obitelj.

PSIHOFIZIČKE KARAKTERISTIKE SKUPINE:

Odgojna skupina „Šumska jagodica“ – vrtićka skupina djece (četiri godine). Broj djece u skupini je dvanaest (od toga šest djevojčica i šest dječaka).

Psihofizičke karakteristike djece: nema djece s posebnim potrebama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ZADACI

A. ODGOJNI ZADACI:

- Kod djece razvijati interes za crtanje obitelji
- Poticati komunikaciju
- Poticati djecu na aktivno sudjelovanje u ponuđenim igrama
- Razvijati snalažljivost
- Poticati higijenu prostora
- Razvijati poštovanje prema roditeljima

B. OBRAZOVNI ZADACI:

- Usvajati, proširivati i prenositi znanje o obitelji
- Upoznati djecu s igrama koje imaju pravila
- Razvijati predmatematičke vještine putem prebrojavanja članova svoje obitelji

C. FUNKCIONALNI ZADACI:

- Poticati dječji interes i pažnju
- Razvijati sposobnost razmišljanja, zapažanja, pamćenja, prepoznavanja i logičkog zaključivanja
- Razvijati komunikaciju i govor

- Razvijati sposobnost snalaženja u prostoru
- Razvijati sposobnost rješavanja jednostavnih zadataka na radnim listovima

ZADACI U ODNOSU NA ZADOVOLJAVANJE DJETETOVIH POTREBA

A. TJELESNE POTREBE:

- Razvijati kretanje po centrima aktivnosti
- Razvijati spretnost
- Razvijati pokretljivost i tjelesno držanje u svim osnovnim i prirodnim oblicima kretanja (sjedenje, stajanje, puzanje, hodanje)

B. SOCIOEMOCIONALNE DJETETOVE POTREBE:

- Poticati socijalni razvoj (socijalne interakcije, socijalne vještine)
- Razvijati sposobnost samostalnog izbora centara, igara i suigrača
- Razvijati osjećaj pripadnosti i sigurnosti (zajednička igra po centrima)
- Poticati samopouzdanje i sigurnost (pohvale, podupiranja)
- Poticati djecu na prihvaćanje različitosti i međusobne tolerancije

C. SPOZNAJNE POTREBE:

- Usvajati znanje o pojmu količine putem prebrojavanja članova svoje obitelji
- Razvijati komunikaciju i verbalno izražavanje; putem razgovora i igara
- Usvajati, proširivati i prenositi spoznaju o obitelji
- Razvijati mišljenje i pamćenje (poticaj na razmišljanje o temi)
- Stvarati pojmove i uočavati vezu i odnos među predmetima
- Prepoznati lica (muški i ženski rod) na slikama

D. STVARALAČKE POTREBE:

- Razvijati vlastite ideje (slobodan izbor sredstava i centara u kojima se dijete želi igrati)
- Razvijati usmeno izražavanje putem slikopriče „Moja obitelj i ja“, radnih listova na temu „Obitelj“ i pjesmom „Moja obitelj“
- Izrada članova svoje obitelji od plastelina
- Crtati olovkom svoju obitelj
- Slagati puzzle „Moja obitelj“

E. KOMUNIKACIJSKE POTREBE:

- Poticati govorno izražavanje kroz didaktička sredstva
- Poticati verbalnu i neverbalnu komunikaciju gestama, mimikom, prenošenjem poruka
- Omogućiti djeci postavljanje pitanja, ponavljanje novih riječi iz slikopriče, pjesme i didaktičkih igara

METODE RADA

- Metoda razgovora
- Metoda usmenog izlaganja
- Metoda igre

AKTIVNOSTI KOJE SU PRETHODILE

- Odgojitelj istražuje literaturu (radne listove, priču o obitelji, izrađuje memory s licima muškog i ženskog roda, plastelin i puzzle)
- Razgovor s djecom o obitelji
- Odgojitelj priprema didaktička sredstva

SREDSTVA I POTICAJI

A. LIKOVNI CENTAR

- Likovno izražavanje „*Obitelj*“, tehnika: olovka i flomasteri. Sredstva su: olovka i flomasteri

B. CENTAR POČETNIH MATEMATIČKIH POJMOVA

- Matematičko-logička igra *Prebroji članove svoje obitelji*. Na stolu su ponuđene žigice i svako dijete uzima onoliko žigica koliko ima članova obitelji. Sredstvo koje djeci treba za tu aktivnost su žigice.

C. CENTAR POČETNOG ČITANJA I PISANJA

Sredstva su: slikovnica i olovke

- Slikopriča *Moja obitelj i ja*.
- Radni listovi na temu *Obitelj*
- Slikopriča *Preseljenje obitelji Mačić*

D. CENTAR STOLNIH I MANIPULATIVNIH AKTIVNOSTI

Sredstva su: puzzle, plastelin i sličice za memory

- Slaganje puzzli *Moja obitelj*
- Memory *Mama i tata* (lica mame i tate)
- Izrada članova svoje obitelji od plastelina

E. GLAZBENI CENTAR:

Sredstva su: pjesmica i udaraljke

- Pjevanje pjesmice „Moja obitelj“ s pokretom i didaktičkim sredstvom (udaraljke)

VRSTE DJELATNOSTI I AKTIVNOSTI

A. ŽIVOTNO-PRAKTIČNE I RADNE:

- Poticanje pravilnoga korištenja igara
- Usvajanje pravila igara
- Poticanje samostalnosti
- Pospremanje sredstava nakon igre

B. RAZNOVRSNE IGRE:

- Memory *Mama i tata* (lica mame i tate, muški i ženski rod)
- Slaganje puzzli *Moja obitelj*

C. ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNE AKTIVNOSTI

- Slikopriča *Moja obitelj i ja* (prepoznavanje likova iz priče)
- Istraživanje materijala opipom (plastelin i udaraljke)
- Istraživanje crtačke tehnike; olovka i flomaster

D. DRUŠTVENE I DRUŠTVENO-ZABAVNE IGRE

- Memory *Mama i tata* (lica mame i tate)
- Slaganje puzzli *Moja obitelj* (u grupi)

E. UMJETNIČKE AKTIVNOSTI:

- Pjevanje pjesme „Moja obitelj“ s pokretom i didaktičkim sredstvom (udaraljke)

ZAMIŠLJENI TIJEK AKTIVNOSTI

UVODNI DIO

Aktivnost će započeti pozdravom i pjesmom o obitelji. Zajedno pjevamo pjesmu uz didaktičko sredstvo (udaraljke) kojim si stvaramo ritam.

Moja obitelj
je samo moja,
s danima punim
veselih boja.
Moja obitelj
je tvrđava snažna
u kojoj je svaka ručica važna.
Moja obitelj
je zagrljaj nježni,
topla i kad je dirne pokrivač snježni.
Moja obitelj
je sunce što sja
jer svaku tugu otjerat zna.
Moja obitelj
je ljubav koja raste,
u njoj se svi poljupcima časte.
Moja obitelj
je samo moja
s danima punim veselih boja.

Razgovaramo o obitelji: pitam djecu što mi znaju reći o obitelji; tko sve čini obitelj i da mi nabroje svoje članove obitelji. Pažljivo slušam njihove odgovore.

GLAVNI DIO

Aktivnost se nastavlja na način da svi zajedno sjedimo na našem crvenom kauču (crveni kauč je mjesto na kojem uvijek sjedimo kada pričamo što ćemo danas raditi) i razgovaramo o današnjoj aktivnosti, o našim obiteljima. Pripremila sam im pet centra aktivnosti u kojima razvijaju kreativnost, uče početne matematičke pojmove i pjesmicu, čitaju i graju razne igre.

U likovnom centru djeca olovkama i flomasterima crtaju svoju obitelj.

U centru početnih matematičkih pojmova djeca igraju matematičko-logičku igru „Prebroji članove svoje obitelji“. Djeca broje članove svoje obitelji tako da uzimaju onoliko žigica koliko imaju članova obitelji i svako dijete pojedinačno govori koliko ima članova u svojoj obitelji.

U centru početnog čitanja i pisanja čitam im priču „Moja obitelj“, zatim ću im ponuditi radne listove u kojima su ponuđena tri zadatka. Prvi zadatak je zaokružiti i obojati razne stvari koje pripadaju mami. U drugom zadatku na lijevoj i desnoj strani papira nacrtani su parovi raznih stvari koje se nalaze u dječjoj spavaćoj sobi, a zadatak je pronaći parove i spojiti ih. U trećem zadatku djeca trebaju izrezati slike članova obitelji i zalijepiti ih u predviđenu kućicu.

U centru stolnih i manipulativnih aktivnosti djeca mogu po želji slagati puzzle „Moja obitelj“, igrati memory igru koju sam napravila od papira s licima mame i tate (muški i ženski rod) ili od plastelina izrađivati članove svoje obitelji.

U glazbenom centru djeca uče pjesmicu „Moja obitelj“ i udaraljka stvarju ritam.

ZAVRŠNI DIO

Kada djeca završe igre u ponuđenim centrima vraćaju se sjesti na crveni kauč gdje ću im pročitati priču koja se zove „Preseljenje obitelji Mačić“. Po završetku priče postavljam im nekoliko pitanja: *Zašto se obitelj Mačić morala preseliti?, Čega su se djeca Mačići bojali?, Koga se sreli dok su se selili?* Nakon pročitane priče, pokupit ću crteže od djece i zalijepiti na njihove ormariće, likove obitelji koje su izradili od plastelina izložiti ću na police iznad njihovih ormarića, a za to vrijeme djeca pospremaju ostale centre aktivnosti. Cilj je potaknuti urednost.

AKTIVNOSTI KOJE SLIJEDE:

Razgovor s djecom o dojmovima, što im se sviđalo, a što ne. Ako im je pojedina igra bila komplicirana, možemo zajedno smisliti način da ju olakšamo. Na temelju njihovih želja i prijedloga, postavljam daljnje aktivnosti.

10.2. Metodička priprema 2.

TEMA: Rođendan vrtića. Povodom rođendana vrtića, vrtić obilježava svoj otvoreni dan na temu: Djeca u prometu.

CILJ AKTIVNOSTI:

Cilj aktivnosti je poticati vrijednost djetetova života i rada u vrtiću, osvijestiti važnost prometnog odgoja i poticati roditelje i djecu na razvoj prometne kulture i sigurnosti u prometu.

PSIHOFIZIČKE KARAKTERISTIKE SKUPINE:

Odgojna skupina „Šumski leptirić“ – predškolska skupina (šest godina). Broj djece u skupini je petnaest (od kojih je osam dječaka i sedam djevojčica).

Psihofizičke karakteristike djece: nema djece s posebnim potrebama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ZADACI:

A. ODGOJNI ZADACI:

- Poticati djecu na sudjelovanje u ponuđenoj aktivnosti (djeca u prometu)
- Zadovoljiti dječju potrebu za igrom i druženjem
- Razvijati znatiželju o sigurnosti u prometu kod djece

B. OBRAZOVNI ZADACI:

- Razvijati prometnu kulturu (ponašanje u prometu)
- Upoznati djecu s pojmom otvorenog dana i sigurnosti u prometu
- Učiti djecu kako se ponašati u prometu

C. FUNKCIONALNI ZADACI:

- Razvijati verbalno izražavanje
- Poticati razvoj mašte i koncentracije
- Razvijati kreativnost
- Razvijati snalažljivost
- Razvijati prostornu orijentaciju
- Razvijati sposobnost i vještinu ponašanja u prometu

ZADACI U ODNOSU NA ZADOVOLJAVANJE DJETETOVIH POTREBA

A. TJELESNE POTREBE:

- Zadovoljavanje djetetove potrebe za kretanjem
- Razvijati kod djeteta vještinu snalaženja u prostoru

B. SOCIOEMOCIONALNE POTREBE:

- Razvoj osjećaja pripadnosti u skupini (zajedničke igre po centrima)
- Poticanje timskog rada
- Poticanje samopouzdanja
- Razvijati samostalnost
- Poticati dijete na izražavanje svojih potreba, osobnosti i emocija

C. SPOZNAJNE POTREBE:

- Razvoj pamćenja u stolno-manipulativnom centru
- Razvijati mišljenje i koncentraciju tijekom rješavanja različitih zadataka
- Razvijati komunikaciju i verbalno izražavanje; putem razgovora i igara
- Učenje poštivanja pravila igara i pravila ponašanja u prometu

D. STVARALAČKE POTREBE:

- Razvijati sposobnost stvaralačkog mišljenja i izražavanja djeteta
- Razvijati i iskazivati vlastite ideje (slobodan izbor sredstava i centara u kojima se dijete želi igrati)
- Izrađivanje prometnih vozila od glinamola

E. KOMUNIKACIJSKE POTREBE:

- Usvajanje i proširivanje pojmova o prometu
- Bogaćenje djetetova rječnika
- Poticanje govornog izražavanja pomoću didaktička sredstva
- Poticanje na verbalnu komunikaciju prenošenjem poruka
- Poticanje djeteta na izražavanje svojih potreba, želja, ideja i prijedloga

METODE RADA

- Metoda igre
- Metoda razgovora
- Metoda demonstracije
- Metoda praktičnih aktivnosti

AKTIVNOSTI KOJE SU PRETHODILE:

Razgovor o prometu; tko je policajac, kako se ponašamo na ulici, važnosti vatrogasnih vozila, vozila hitne pomoći i policije te učenja brojeva telefona.

SREDSTVA I POTICAJI

A. LIKOVNI CENTAR

Sredstva: olovke, flomasteri, olovke u boji, škare, ljepilo, kolaž-papir, kartonska ambalaža, čepovi od boca i glinamol

U likovnom centru djeca i roditelji izrađuju prometne znakove, kolnik, nogostup, pješački prijelaz, semafor i razna prometna vozila, (aute, vlakove, autobuse i kamione)

B. CENTAR POČETNOG ČITANJA I PISANJA

U ovom centru djeci i roditeljima ponuđena je slikovnica „Što sve Ana zna o prometu“, enciklopedije, igra „Pronađi slovo i napiši riječ“

C. CENTAR- STOLNO MANIPULATIVNIH AKTIVNOSTI

U ovom centru ponuđene su igre „Ja sam znak stop“, „Ja sam semafor“, „Ja sam pješački prijelaz“, „Ja sam nogostup“ i „Ja sam kolnik“. Također, ponuđene su rezane slike „Znakovi u prometu“

D. CENTAR POČETNIH MATEMATIČKIH POJMOVA

Roditelji i djeca igraju razne igre:

Igra „Zbroji i zakači“

Igra „Postavi znak stop“

Igra „Zbroji i pridruži“

E. PROMETNI CENTAR

Sredstva su: čunjevi, prometni znakovi bicikl, kacige za bicikl i dječji autići

U prometnom centru nalazi se prometni poligon u kojem djeca kroz praktičnu demonstraciju uče i stječu znanja o sigurnosti u prometu.

F. CENTAR ZA DRAMSKO IZRAŽAVANJE I STVARANJE

Scenska igra „Igrokaz s prometnim znakovima“

Prometni znakovi, scena, lutke na štapu

VRSTE DJELATNOSTI I AKTIVNOSTI

A. ŽIVOTNO-PRAKTIČNE I RADNE:

- Poticanje samostalnosti pri korištenju sredstava i materijale po ponuđenim centrima
- Razvijanje samopouzdanja i pozitivne slike o sebi
- Iskazivanje dobrodošlice roditeljima
- Pospremanje dvorišta na kraju dana
- Razmjena emocija

B. DRUŠTVENO-ZABAVNE AKTIVNOSTI:

- Druženje djece, roditelja i odgojitelja kroz aktivnosti

C. RAZNOVRSNE IGRE:

- Igra „Pronađi slovo i napiši riječ
- Igra „Ja sam znak stop“, „Ja sam semafor“, „Ja sam pješački prijelaz“, „Ja sam nogostup“ i „Ja sam kolnik“
- Igra „Zbroji i zakači
- Igra „Postavi znak stop“
- Igra „Zbroji i pridruži“

ZAMIŠLJENI TIJEK AKTIVNOSTI

UVODNI DIO:

Uvodni dio će početi pozdravom i iskazivanjem dobrodošlice roditeljima i djeci. Nakon pozdrava, aktivnost započinjem zagonetkom o semaforu:

„Imam oka tri,
al' ni jedno ne vidi.

Ali moje oči mnogo znače
za pješake i vozače. (SEMAFOR)“.

Zatim ću s roditeljima i djecom kratko porazgovarati o prometu, ponašanju i sigurnosti u prometu.

GLAVNI DIO:

Aktivnost se nastavlja zajedničkim druženjem, obilaskom centara i vrtića (roditelji, djeca i ja). U likovnom centru roditelji i djeca izrađuju od kartonskih ambalaža i glinamola prometne znakove, kolnik, nogostup, pješački prijelaz, semafor i razna prometna vozila (automobile, vlakove, autobuse i kamione), također, crtaju ih olovkama i flomasterima na papiru, ukrašavaju kolaž-papirom i čepovima od boca.

U centru početnog čitanja i pisanja djeci i roditeljima je ponuđena slikovnica i enciklopedije o prometu i igra „Pronađi slovo i napiši riječ“.

U centru stolno-manipulativnih aktivnosti ponuđene su manipulativne igre „Ja sam znak stop“, „Ja sam semafor“, „Ja sam pješački prijelaz“, „Ja sam nogostup“ i „Ja sam kolnik“ i rezane slike znakovi u prometu. Svako dijete uzme jedan od ponuđenih znakova i samostalno smišlja igre i priču vezanu za pojedini znak.

U centru početnih matematičkih pojmova pripremila sam matematičke igre „Zbroji i zakači“, „Postavi znak stop“, „Zbroji i pridruži“.

U prometnom centru nalazi se prometni poligon u kojem djeca kroz praktičnu demonstraciju uče i stječu znanja o sigurnosti u prometu.

U dramskom centru djeca će u igrokazu s prometnim znakovima izmišljati priče o prometnim znakovima, kreativno se izražavati, izmišljati tekstove pojedinih likova (prometnih znakova).

Nakon što predstavim ponuđene materijale, pozivat ću ih u centar prometa gdje će djeca demonstrirati roditeljima svoje sposobnosti snalaženja u prometu.

Potičem vedru atmosferu kako bi djeca pokazala roditeljima kako oni provode jedan dan u vrtiću.

ZAVRŠNI DIO:

Na kraju dana skupit ću dječje likovne radove (crteže) koje su nacrtali i pokloniti roditeljima kao uspomenu na dan otvorenih vrata. Likove prometnih znakova, nogostupa, pješačkog prijelaza, semafora, kolnika i razna prometna vozila od glinamola i kartonskih ambalaža koje su izradili djeca i roditelji izložit ću u predviđen prostor za izložbu radova u vrtiću. Nakon toga, pozvat ću ih sve da dođu ispred vrtića gdje ćemo svi zajedno zaplesati uz plesnu skupinu „Cvjetići glazbe“ kojom završava otvoreni dan u vrtiću.

AKTIVNOSTI KOJE SU SLIJEDILE:

Razgovor s djecom i roditeljima o tome kako im je bilo na otvorenom danu i jesu li se dobro zabavili, što im se najviše svidjelo.

10.3. Metodička priprema 3.

TEMA: Ukrašavamo svoj vrtić

CILJ:

Poticati kreativnu radionicu u kojoj će se djeca družiti s roditeljima, zajednički surađivati kako bi svi zajedno izradili vesele ukrase duginih boja koje su nam potrebne za ukrašavanje sobe dnevnog boravka naše skupine koja se zove „Dugine vesele boje“. Važnost kreativnih radionica odnosi se na poboljšanje razmjene informacija i bolju komunikaciju između roditelja, odgojitelja i djeteta.

PSIHOFIZIČKE KARAKTERISTIKE DJECE:

Odgojna skupina „Dugine vesele boje“ – mješovita je skupina. Broj djece u skupini je dvadeset (od koji ima deset dječaka i deset djevojčica).

Psihofizičke karakteristike djece: nema djece s posebnim potrebama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ZADACI:

A. ODGOJNI ZADACI:

- Razvijati interes za rad i druženje s roditeljima
- Razvijati znatiželju za izvođenje eksperimenata (kako nastaje duga)
- Poticati roditelje i djecu da aktivno sudjeluju u ponuđenim aktivnostima
- Poticati razvoj mašte i kreativnosti
- Razvijati pozitivne osobine ličnosti; kulturno ponašanje, međusobnu toleranciju, strpljenje, upornost, partnerstvo, stjecati sigurnost i samopouzdanje

B. OBRAZOVNI ZADACI:

- Usvajati, prenositi i proširivati znanje djece o kreativnoj radionici
- Upoznati roditelje i djecu s temom današnje kreativne radionice
- Poučavati djecu kako nastaje duga putem eksperimenata

C. FUNKCIONALNI ZADACI:

- Razvijati kreativnost
- Poticati dječji interes i pažnju
- Razvijati snalažljivost
- Razvijati interes za izradu veselih duginih boja
- Razvijati motoriku ruku putem izrade ukrasa duginih boja

ZADACI U ONOSU NA ZADOVOLJAVANJE DJETETOVIH POTREBA

A. TJELESNE POTREBE:

- Razvijati kod djeteta vještinu snalaženja u prostoru

B. SOCIOEMOCIONALNE POTREBE:

- Razvijati pozitivnu sliku o sebi i svojim mogućnostima
- Poticati samopouzdanje
- Poticati samostalnost u izradi ukrasa
- Razvijati osjećaj pripadnosti skupini (zajedničke igre po centrima)

C. SPOZNAJNE POTREBE:

- Razvijati pažnju i koncentraciju
- Usvajati nove pojmove i uočavati vezu i odnose među stvarima i pojavama
- Usvajati, proširivati i prenositi znanje o kreativnim radionicama

D. STVARALAČKE POTREBE:

- Razvijati sposobnost stvaralačkog mišljenja i likovnog izražavanja djeteta (izrada ukrasa, crtanje duge)
- Modeliranje duge od plastelina
- Stvarati dugine boje putem eksperimenata

E. KOMUNIKACIJSKE POTREBE:

- Poticati govorno izražavanje pomoću didaktičkih sredstava
- Poticati djecu na izražavanje svojih potreba, želja, ideja i prijedloga
- Poticati verbalnu komunikaciju prenošenjem poruka
- Obogaćivati dječje znanje

METODE RADA

- Metoda razgovora
- Metoda promatranja
- Metoda proučavanja
- Metoda igre

AKTIVNOSTI KOJE SU PRETHODILE:

Razgovor o dugi i prikupljanje sredstava i materijala koji su potrebni za izradu veselih duginih boja.

SREDSTVA I POTICAJI:

A. LIKOVNI CENTAR:

Ponuđena sredstva su: tempere, vodene bojice, olovke u boji, kolaž-papir, plastelin, škare i ljepilo. Tim sredstvima djeca i roditelji crtaju i izrađuju ukrase duginih veselih boja.

B. CENTAR POČETNOG ČITANJA I PISANJA:

Ponuđena je slikovnica „Dugine boje“

C. CENTAR TJELESNE AKTIVNOSTI:

Ponuđena je igra „Provlačimo se kroz dugu“. Sredstva su: kolaž-papir i stolice iz sobe dnevnog boravka, glazba.

D. ISTRAŽIVAČKO SPOZNAJNI CENTAR:

Eksperiment „Kako nastaje duga“. Sredstva su: svjetiljka, voda i ogledalo

Eksperiment „Duga od sapunice“. Sredstva su: plastična boca, čarapa, deterdžent, voda i tekstilne boje.

E. CENTAR POČETNIH MATEMATIČKIH POJMOVA:

Igra „Pronađi par“. Svaki krug sastoji se od dvije polovice, na jednoj je napisan određeni broj i skup duginih boja dok je na drugoj polovici zalijepljeno isto toliko predmeta.

VRSTE DJELATNOSTI I AKTIVNOSTI

A. ŽIVOTNO-PRAKTIČNE I RADNE:

- Pripremanje sobe dnevnog boravka u kojem će se održati kreativna radionica
- Nakon završetka radionice pospremati sobu dnevnog boravka
- Izrada ukrasa

B. RAZNOVRSNE IGRE:

- Igra „Provlačimo se kroz dugu“
- Igra „Pronađi par“

C. ISTRAŽIVAČKO SPOZNAJNE AKTIVNOSTI:

- Istraživanje opipom različitih materijala (voda, čarapa, deterdžent, svjetiljka, ogledalo, plastična boca)
- Promatranje nastajanja duge putem eksperimenata
- Stvaranje duge putem eksperimenata

D. SPECIFIČNE AKTIVNOSTI S KRETANJEM:

- Igra „Provlačimo se kroz dugu“

E. UMJETNIČKO-STVARALAČKE AKTIVNOSTI:

- Modeliranje duge plastelinom
- Likovno izražavanje olovkom, vodenim bojama, temperama, olovkama u boji, kolaž-papirom
- Izrada ukrasa (trake, zvijezde, krugovi, lukovi)

ZAMIŠLJENI TIJEK AKTIVNOSTI

UVODNI DIO:

Aktivnost započinje razgovorom o dugi. Duga je velika i šarena pruga na nebu koja se pojavljuje poslije kiše kada izađe sunce. Duga se stvara od kapljica vode kroz koje prolaze sunčeve zrake. Zatim ispitujem djecu; jesu li ikada uživo vidjeli dugu, je li se u dugi uvijek pojave iste boje, kojeg oblika je duga (Duga je zakrivljeni luk, kao luk i strijela). Kada čujem njihove odgovore, potičem roditelje i djecu da započnu aktivnosti u centrima.

GLAVNI DIO:

Roditeljima i djeci najavljujem njihov zadatak i pitam ih da mi ponove koja je tema kreativne radionice kako bih bila sigurna da su razumjeli zadatak. Djeca i roditelji sjede ili stoje u izabranom centru, imaju već postavljene materijale za rad. Potičem ih na crtanje duge onako kako su je oni zamislili, na izradu ukrasa, igranje igara i izvođenje eksperimenata kako bi vidjeli na koji način može nastati duga.

U likovnom centru djeca i roditelji crtaju dugu i izrađuju ukrase duginih veselih boja koji nam trebaju za ukrašavanje naše sobe dnevnog boravka.

U centru početnog čitanja i pisanja ponuđena je slikovnica „Dugine boje“ koju djeca i roditelji listaju, čitaju, pronalaze ideje kako bi još mogli izraditi ukrase duginih veselih boja, uče oblike i boje.

U centru tjelesnih aktivnosti ponuđena je igra „Provlačimo se kroz dugu“. U tom centru nalaze se stolice (stolice su različito poredane) iz sobe dnevnog boravka koje su povezane lancima napravljenim od kolaž papira raznih veselih duginih boja, kroz koje se djeca i roditelji provlače uz tonove ritmičke glazbe.

U istraživačko spoznajnom centru roditelji izvode eksperimente kako bi djeca vidjela na koji način nastaje duga, zatim djeca samostalno isprobavaju eksperiment. Eksperiment „Kako nastaje duga“ u kojem su sredstva voda, ogledalo i svjetiljka izvodi se na način da ogledalo namočimo vodom, zatim stavimo ogledalo pod svjetiljku i usmjerimo ogledalo prema zidu i pojavi se duga. Eksperiment „Duga od sapunice“ izvodi se na način da u bocu natočimo vodu, ulijemo tekstilne boje, na bocu navučemo čarapu, upuhujemo zrak u bocu i izlaze dugine vesele boje od sapunice.

U centru početnih matematičkih pojmova ponuđena je igra „Pronađi par“ koja se sastoji od dvije polovice kruga, na jednoj je napisan određen broj i skup duginih veselih boja dok je na drugoj polovici zalijepljeno isto toliko predmeta.

Nakon što im predstavim centre, djeca i roditelji odabiru centre po želji, ovisno na koji način žele izrađivati dugu i ukrase duginih veselih boja kako bi našu sobu dnevnog boravka učinili vedrom i veselijom. Dok oni izabiru centre, komunicirat ću s njima i poticati ih na međusobnu komunikaciju.

ZAVRŠNI DIO:

Kada djeca i roditelji završe sa oslikavanjem, crtanjem i izradom ukrasa veselih duginih boja, pokupit ću radove koji su slikani temperama i vodenim bojama i stavit ćemo ih na pod da se osuše, a radove koji su nacrtani olovkama u boji, polijepit ćemo po zidovima i prozorima sobe dnevnog boravka. Radove koji su izrađeni od plastelina i kolaž-papira, postavit ćemo na police ormarića u sobi dnevnog boravka. Djecu ću pitati je li im bilo zabavno na kreativnoj radionici s njihovim roditeljima.

AKTIVNOSTI KOJE SLIJEDE:

Razgovor s djecom o dojmovima kako im se svidjelo što su njihovi roditelji zajedno s njima izrađivali ukrase „Duginih veselih boja“ koji će biti izloženi u sobi dnevnog boravka, sviđa li im se novoukrašena soba.

11. ZAKLJUČAK

U okviru suvremenog predškolskoga kurikuluma, potrebno je sve više govoriti o partnerstvu između roditelja, odgojitelja i djeteta i važnosti partnerstva za poticanje djetetova razvoja. Oblici partnerstva mogu biti različiti (informativni i tematski roditeljski sastanci, kreativna radionica, obrazovna radionica, otvoreni dan, uključivanje roditelja u neposredan rad s djecom, ispitivanje stavova i mišljenja roditelja, savjetovanište za roditelje, grupa podrške za roditelje djece s poremećajem u razvoju i „izdavačka djelatnost“). No, jedno je sigurno – svima je cilj poticati djetetov razvoj na najbolji mogući način. Ti oblici pomažu u povezivanju roditelja, odgojitelja i djeteta, a njihovom realizacijom dolazi do međusobnog upoznavanja.

U metodičkom pristupu partnerstvu jasno se vidi primjer kako se kroz praktični dio rada provodi suradnja s roditeljima i djecom. Od odgojitelja se očekuje da ima razvijene sposobnosti za izgradnju i unapređivanje kvalitetnih partnerskih odnosa s roditeljima. U metodičkom se pristupu ogleda pozitivan način suradnje u koji se uključuju roditelji, odgojitelji i dijete. Kroz taj metodički pristup izražava se kreativnost, razvija mašta i suradnja između roditelja, odgojitelja i djeteta. „Kod ostvarivanja partnerstva roditelja i vrtića važno je da odgojitelj polazi od načela individualnog pristupa uz pravovremeno prepoznavanje potreba roditelja i djeteta za zajedničkim akcijama, te iznalaženje kreativnih načina za zadovoljenje te njihove potrebe“ (Kanjić i Boneta 2012: 8).

Češće održavanje kreativnih radionica najviše bi pomoglo poboljšanju razmjene informacija o djeci, kroz njih bi se roditelji, odgojitelji i djeca najviše zbližili, bolje upoznali i na taj način bi se najbolje razvijalo partnerstvo. Ako želimo pomoći djeci, moramo ih upoznati i shvatiti u cijelosti, a to se postiže aktivnim uključivanjem roditelja u proces odgoja i obrazovanja jer su oni prvi djetetovi odgojitelji koji su kamen temeljac za stvaranje partnerstva između roditelja i odgojitelja.

Važnost u izgradnji uspješnih odnosa s drugima je pridavanje važnosti onome što su rekli ili na bilo koji način iskušali. Stoga je potrebno da roditelji i odgojitelji ulažu mnogo truda, energije i strpljenja kako bi izgradili uspješne odnose. Glavni cilj partnerstva roditelja i odgojitelja je dobrobit djeteta.

12. SAŽETAK

Završni rad opisuje partnerstvo između roditelja, odgojitelja i djeteta. U radu su navedeni oblici partnerstva roditelja, odgojitelja i djeteta te partnerstvo obitelji i predškolske ustanove u kurikulumu predškolskog odgoja. Također, opisane su osobine odgojitelja, roditeljska procjena dječjeg razvoja, otkrivanje razvojnih problema, upute kako se izrađuje procjena i kakva su djeca kao partneri. Partnerstvo nam pomaže u povezivanju roditelja, odgojitelja i djeteta te kroz takve oblike upoznajemo jedni druge. Treba voditi računa o svakodnevnoj komunikaciji i davati informacije o djetetovu razvoju, potrebama i postignućima.

Struktura rada temelji se na devet dijelova: odgoj, obitelj, odgojni stilovi obitelji, partnerstvo odgojitelja i roditelja u odgoju i poticanju dječjeg razvoja, partnerstvo obitelji i predškolske ustanove u kurikulumu predškolskog odgoja, osobine odgojitelja, roditeljska procjena dječjeg razvoja i otkrivanja razvojnih problema, djeca kao partneri i metodički dio.

Partnerstvo zahtijeva otvorenost, povjerenje, toleranciju, a prije svega objektivnost i sposobnost razmjene informacija. Važnost u izgradnji uspješnih odnosa s drugima je pridavanje važnosti o onome što su rekli ili iskušali na bilo koji način. Zato je važno da roditelji i odgojitelji surađuju kako bi se izgradili uspješni odnosi. Od odgojitelja se očekuje da ima razvijene sposobnosti za izgradnju i unapređivanje kvalitetnih partnerskih odnosa s roditeljima.

Također, završni rad sadrži metodički pristup u kojem se navode tri primjera pripreme oblika partnerstva s roditeljima. Tim dijelom rada želi se prikazati partnerstvo kao pozitivan način suradnje u koji se uključuju roditelji, odgojitelji i djeca. Kroz taj metodički pristup izražava se kreativnost, razvija mašta te suradnja između roditelja, odgojitelja i djeteta.

Zaključci ovoga rada mogli bi doprinijeti boljoj komunikaciji u partnerstvu roditelja, odgojitelja i djeteta, kako za djetetovo dobro, tako i za uspješno partnerstvo.

Ključne riječi: *odgoj, partnerstvo, odgojitelji, djeca, obitelj*

SUMMARY

This thesis describes the partnership between parents, teachers and children. In this paper are listed the forms of partnership between parents, educators and child and partnership between family and pre-schools in the curriculum of pre-school education. Also this paper lists educators qualities, parents assessments of children's development, detection of developmental problems, instructions how to make assessments and how kids are ready to cooperate. The structure of thesis is based on nine parts: parenting, family, educational styles family, a partnership of educators and parents to encourage children's development, partnership between family and pre-schools in the curriculum of pre-schools education, educators qualities, , parents assessments of children's development, detection of developmental problems, instructions how to make assessments and how kids are ready to cooperate and methodical approach. Partnership helps in connecting parents, educators and children it helps them to get to know each other. Care about everyday communication should be taken and it should provide information on child development, needs and achievements.

Partnership requires openness, trust, tolerance and above all, impartiality and the ability to exchange information. The importance in building successful relationships with others is the awareness of the importance of what they have said or tried in any way. Therefore, it's necessary to invest a lot of effort, energy and patience by the parents and by educators to build successful relationships. From pre-school teachers it is expected to have developed the ability to build and improve quality of partnerships with parents.

This thesis contains methodical approach that sets three examples of preparation of partnerships with parents. That part aims to show the partnership as a positive way of cooperation which include parents, educators and children. Through this methodical approach is expressed creativity, development of imagination and development of co-operation between parents, educators and child. The conclusions of thesis could contribute to better communication between the partnership of parents, educators and children for a successful partnership.

Keywords: parenting, partnership, educators, children, family

13. LITERATURA

Brajša, P., Brajša-Žganec, A., Slunjski, E. (1999). Tajna uspješnog roditelja i odgojitelja: priručnik za rad na sebi namijenjen roditeljima, odgojiteljima, učiteljima i svima koji žele unaprijediti svoj odnos s djecom, Pula: HistriaCroatica C. A. S. H.

Glascoe Page, F. (2002). Suradnja s roditeljima: upotreba roditeljske procjene dječjeg razvojnog statusa u otkrivanju razvojnih problema i problema ponašanja te bavljenju tim problemima. Jastrebarsko: Naklada Slap

Juul, J. (2006). Vaše kompetentno dijete. Zagreb: Naklada Pelago.

Kanjić, S., Boneta, Ž. (2012). Viđenje partnerstva obitelji i vrtića očima roditelja. Dijete, vrtić, obitelj. 18(70), 8.

Kosić, A. (2009). Roditelji i nastavnici-partneri u unapređivanju odgojno-obrazovnog procesa u osnovnoj školi. Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja. LV(22).

Kranželić, V., Ferić Šlehan, M. (2008). Kvaliteta školskog okruženja u percepciji roditelja: Temelj partnerstva škole-obitelji-zajednice. Kriminologija i socijalan integracija. 16(2), 30.

Ljubetić, M. (2013). Partnerstvo obitelji, vrtića i škole: vježbe, zadatci, primjeri. Zagreb: Školska knjiga.

Maleš, D. (2012). Obitelj i obiteljski odgoj u suvremenim uvjetima. Dijete, vrtić i obitelj. 18(67), 13-15.

Maleš, D. (1993). Škola-roditelji-djeca. Obnovljeni život. 48(6),587- 593.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2014). Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Zagreb.

Miljak, A. (1996). Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja. Velika Gorica: Persona, 1996.

Nenadić Bilan, D., Matov, J., (2015). Partnerstvo obitelji i predškolske ustanove kao potpora roditeljstvu. Magistra Iadertina, 9(1),123- 135.

Obiteljski zakon. (2014). http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_06_75_1404.html (3.8.2015.)

Pavlović, S., Šarić, M., (2012). Partnership between school and parents- reality or illusion of inclusive education. Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje. 14(3), 511-531.

Rosić, V. (1998). Obiteljska pedagogija. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.

Slunjski, E. (2003). Devet lica jednog odgojitelja. Zagreb: Mali profesor.

Slunjski, E. (2011). Kurikulum ranog odgoja: istraživanje i konstrukcija. Zagreb: Školska knjiga.

Stevanović, M. (2000). Obiteljska pedagogija. Varaždinske Toplice: Tonimir.

Škutor, M. (2014). Partnerstvo škole i obitelji – temelj dječjeg uspjeha. Napredak. 154(3), 209-222.

Tatković, N., Močinić, S. (2012). Učitelj za društvo znanja. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za odgojne i obrazovne znanosti.

Vrgoč, H. (2005). Učenici, učitelji i roditelji zajedno na putu uspješnog odgoja i obrazovanja- Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor.

Vujčić, V. (2013). Opća pedagogija. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor.